

Fastställd av Kommunfullmäktige Kf § 110 (2017-11-27)

Arbetsordning för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll i Mönsterås kommun

Detta dokument är ett komplement till gällande avtal mellan Mönsterås kommun samt skorstensfejarmästare vid upphandlad entreprenad. Arbetsordningen beskriver entreprenörens, kommunens och fastighetsägarens åligganden när gäller rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.

Villkor gällande egenstotning beskrivs också i dokumentet.

1. KOMMUNENS ANSVAR OCH VERKSAMHETENS ÄNDAMÅL

Den, i *Lag (2003:778) om skydd mot olyckor* och i *Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor*, föreskrivna rengöringen (sotningen) samt brandskyddskontrollen har till uppgift att hindra uppkomst och spridning av brand.

Sådan rengöring och brandskyddskontroll omfattar eldstäder och andra fasta förbränningsanordningar, som eldas med fasta eller flytande bränslen, och där tillhörande rökkanaler samt imkanaler från större kök eller motsvarande. Brandskyddskontrollen omfattar också förbränningsanordningar inrättade för eldning uteslutande med gas och därtill hörande avgaskanaler.

Rengöringen och brandskyddskontrollen ska verkställas regelbundet genom entreprenörens försorg, med de tidsintervaller för rengöring som har fastställts av kommunen och de tidsintervaller för brandskyddskontrollen som har fastställts av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSBFS 2014:6).

Frister och taxa (avgift)

Rengöring och brandskyddskontroll ska utföras, av kommunen upphandlad entreprenör, med regelbundenhet enligt beslutade frister. Beslutade frister finns på kommunens hemsida.

Kommunen får besluta om avgift för rengöring och brandskyddskontroll, enligt 3 kap § 6 i *Lag om skydd mot olyckor*. Beslutad taxa för rengöring och brandskyddskontroll finns på kommunens hemsida.

2. FÖR ENTREPRENÖREN GÄLLER

Kompetenskrav

Personal som självständigt utför rengöring ska ha erforderlig yrkesutbildning eller arbeta under sakkunnig ledning.

Behörig personal att utföra brandskyddskontroll är den som avlagt examen som skorstensfejartekniker (*Förordning om skydd mot olyckor*). Detsamma gäller den som enligt äldre bestämmelser avlagt teknikerexamen för skorstensfejare, genomgått kurs för skorstensfejarmästare eller avlagt mästarexamen för skorstensfejare.

Arbetsordning

Rengöring och brandskyddskontroll ska i största möjliga mån samordnas och en handlingsplan för detta ska upprättas av entreprenören.

Entreprenören ska eftersträva en god kvalitet i arbetsutförande och värna om god kundvård.

Planering och avisering

Bra planering och god kommunikation möjliggör en smidig tillämpning av entreprenörens tillträdesrätt för utförande av arbetet. Entreprenören representerar i sitt arbete kommunen och ska om möjligt tillmötesgå kundernas önskemål om tidpunkt för rengöring och kontrollen. Förrättningen ska aviseras i förväg. Avisering bör i möjlig utsträckning ske direkt till varje enskild fastighetsägare eller nyttjanderättshavare. Aviseringen bör ske genom meddelande i brevlåda eller genom postförsändelse. Till ägare av fritidshus bör avisering lämpligen ske genom postförsändelse till adressen för den fasta bostaden.

Avisering ska ske **minst en vecka** före förrättningen för bostadshus och **minst två veckor** före för fritidshus. Alternativt kan överenskommelse träffas om annan ordning mellan ägaren av enskilda rengöringsobjekt och entreprenören. Kortare aviseringstider kan få förekomma men då har entreprenören inte rätt att ta ut någon ersättning om förrättningen inte kan genomföras.

Tidpunkt för förrättningen under dagen ska anges i tidsintervall, exempelvis 07-09, 08-10, 09-11, 10-12, 11-13, 12-14, eller 13-15.

Aviseringsmeddelandet ska, förutom tidsangivelser, innehålla uppgift om vilka objekt som ska rengöras/brandskyddskontrolleras. Vidare bör meddelandet innehålla upplysningar om vad fastighetsägaren har att iaktta för arbetets utförande och vad som gäller om det föreligger några hinder för detta och för det fall att fastighetsägaren inte kan lämna tillträde den aviserade tiden. Förrättningen kan utföras vid annan tid utan extra kostnad under förutsättning att annat arbete pågår inom samma arbetsområde. Ersättning för extra inställelse i annat fall regleras i gällande taxor.

Entreprenören ska se till att det finns möjlighet att ta emot meddelande från fastighetsägaren angående aviserad rengöring eller i annat ärende. Detta kan uppfyllas genom särskilda kontorstider, telefonsvarare, e-postadress eller liknande.

Om hinder uppkommer för arbetets utförande på förut aviserad tidpunkt, ska entreprenören utan dröjsmål meddela fastighetsägare återbud om förrättningen.

Om fastigheten trots avisering inte är tillgänglig för arbete, ska ett meddelande om besöket lämnas, där fastighetsägaren uppmanas ta kontakt med entreprenören för bestämmande av ny tid för förrättningen.

Då entreprenören aviserat och besökt fastigheten två gånger, utan att rengöring respektive brandskyddskontroll kunnat utföras ska detta meddelas till kommunen. Innan entreprenören tillgriper lagenliga åtgärder för tillträdet, ska kommunen medverka för tillträde och snarast kontakta fastighetsägaren respektive nyttjanderättshavaren på lämpligaste sätt.

Rengöringens och brandskyddskontrollens utförande

Rengöringen ska utföras med varsamhet och omtanke så att skada eller onödig olägenhet inte uppstår. Om det i samband med rengöringen upptäcks brister i anläggningen som kan medföra risker för uppkomst av brand, ska entreprenören underrätta fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren om detta.

Brandskyddskontrollen ska i huvudsak utföras okulärt men vid misstanke om felaktigheter, som inte kan fastställas på det sättet, kan kontrollen behöva utökas med någon form av provning eller mätning. Exempel på utökad kontroll är täthetsprovning/röktrycksprovning för att konstatera otätheter i en rök- eller avgaskanals omslutningsvägg eller mätning av rökgas eller ytemperatur. Brandskyddskontrollen innefattar hela värmeanläggningen samt taket och tillhörande taksyddsanordningar. Den som utför kontrollen måste därför ha tillträde till alla delar av huset som skorstenen passerar.

I övrigt ska tillämpliga delar av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2014:06) och de allmänna råden, som följer till dessa, följas.

Efter utförande av rengöring och brandskyddskontroll

Om det i samband med rengöringen upptäcks brister i anläggningen som kan medföra risker för uppkomst av brand, ska entreprenören underrätta fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren om detta. I de fall bristerna motiverar särskild brandskyddskontroll ska entreprenören delge kommunen lämpligt beslutsunderlag, som har möjlighet att besluta att en sådan ska utföras.

Varje tillfälle då brandskyddskontroll genomförs ska dokumenteras. I dokumentationen ska det framgå vad som kontrolleras, vilka provningar som genomförts och resultatet av kontrollen. Eventuella avvikelser från normaltillståndet ska framgå tydligt, lika så varför särskild kontrollmetod ansetts motiverad. Om det i samband med brandskyddskontroll upptäcks brister som gör att anläggningen inte uppfyller kraven för att anses som säker så ska entreprenören dokumentera detta och meddela fastighetsägare eller nyttjanderättsinnehavare. Vid brister som måste åtgärdas ska entreprenören meddela beslut om föreläggande till fastighetsägaren. Föreläggandet ska följas upp med en efterkontroll efter sista datum för åtgärd.

Om brister fortfarande kvarstår ska entreprenören meddela kommunen skriftligen om detta, som då har möjlighet att meddela nyttjandeförbud för anläggningen. Där ska följande information framgå:

- Fastighetsbeteckning
- Adress
- Fastighetsägare
- Anledning till föreläggande
- Avsedd anläggning (ex typ, märke mm)
- Kopia på protokoll från brandskyddskontroll, föreläggande samt efterkontroll

Om eldstad eller rökkanal inte använts sedan tidigare besök ska entreprenören informera om att de ska brandskyddkontrolleras innan den åter tas i bruk.

Om det vid kontrollen upptäcks brister eller felaktigheter som innebär risk för annan olyckshändelse än brand ska den som utför kontrollen även påtala detta.

Fakturering

Entreprenören svarar för fakturering och uppbörd av avgifter som fastighetsägare är skyldig att erlägga enligt gällande taxa för rengöring och brandskyddskontroll. Fakturerings-, expeditonsavgifter eller liknande får inte debiteras fakturamottagare.

Entreprenören ska tillämpa god inkassosed.

3. FÖR KOMMUNEN GÄLLER

Myndighetsfunktion och samordning

Kommunen ska granska entreprenören vid behov utifrån lagstiftning och kvalitet samt vid behov utöva myndighetsutövning över den enskilde. Kommunen ska verka som kontakt mellan den enskilde och entreprenören så att rengöring och brandskyddskontroll genomförs på ett säkert och effektivt sätt.

Frister och taxa (avgift)

Kommunen ska tillse att dokument gällande frister och taxa för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll finns tillgängliga för den enskilde, exempelvis på kommunens hemsida.

Arbetsordning

Innan rengöring eller brandskyddskontroll

Kommunen ska i de fall då entreprenören inte lämnats tillträde till fastighet medverka aktivt och kontakta fastighetsägare eller nyttjanderättsinnehavare på lämpligt sätt och meddela om dennes skyldigheter.

Efter brandskyddskontroll

I de fall entreprenören meddelat beslut om föreläggande till fastighetsägare eller nyttjanderättsinnehavare och denne inte åtgärdat brister inom föreskriven tid har kommunen möjlighet att utfärda ett nyttjandeförbud för avsedd anläggning.

Kontroll av verksamheten

Kommunen äger möjligheten att kontrollera verksamheten, rengöring och brandskyddskontroll, ur en såväl teknisk som administrativt aspekt för att se att aktuella lagar, förordningar samt föreskrifter och kvalitet uppnås.

4. FÖR FASTIGHETSÄGARE GÄLLER

Arbetsordning

Uppgiftslämnande och anmälan

För att underlätta rationell planering av rengöringsarbete respektive brandskyddskontroll ska fastighetsägare vid förändring eller på begäran lämna uppgifter om de objekt som berörs av föreskriven rengöring och brandskyddskontroll.

Exempel på sådana uppgifter är:

- Ändringar av beståndet av rensningspliktiga och kontrollpliktiga objekt
- Ändringar i eldningsplaneringen
- Övergång till annat bränsleslag, om detta föranleder ändring av den tillämpade rengörings- eller kontrollintervallen

Om tillträde för arbetet inte kan lämnas på den aviserade tiden, ska anmälan om detta göras snarast efter aviseringen till entreprenörens expedition. Ändring av tiden, närmare aviserad tidpunkt än ett (1) dygn, utan särskilt skäl, medför särskilda avgifter enligt bestämmelser i taxan för rengöring respektive taxan för brandskyddskontroll.

Som särskilda skäl för att aviserad förrättning ska flyttas till annan tidpunkt utan extra kostnad räknas hastigt påkommen sjukdom eller jämförbart speciellt förhållande, men inte t.ex. önskemål om att själv vara med vid förrättningstillfället, pågående städning eller tvätt eller förestående helgtid.

Tillgänglighet och förberedelse

Fastighetsägare ska se till att fastigheten är tillgänglig för arbetets utförande vid den tidpunkt som har aviserats.

Fastighetsägaren ska ha vidtagit nödvändiga förberedelser så att arbetet kan påbörjas utan dröjsmål och utföras utan onödigt hinder. De förberedande åtgärder som fastighetsägaren ska vidta är en förutsättning för att arbetet ska ersättas med de fasta avgifter som anges i rengöringstaxan.

Om fastighetsägaren har medgivande från kommunen att själv sköta eller låta annan sköta rengöringen (sotningen) ska dokumentation av genomförda rengöring kunna redovisas vid brandskyddskontroll.

Inför rengöringen och brandskyddskontroll ska särskilt tillses att;

- vägen till pannrummet eller annat rum med eldstad inte är belamrad med föremål som är hindrande eller kan komma till skada.
- det finns arbetsutrymme runt eldstaden så att arbetet kan utföras på ett arbetsmiljömässigt riktigt sätt.
- sådant som är ömtåligt för smuts inte finns i pannrummet eller nära eldstad i annat rum.
- prydnadsföremål på eller invid eldstad tas bort.
- det för uppsamling av sot finns särskilt askutrymme i närheten av eldstaden eller kärl av obrännbart material inklusive lock (Obs! Plastkärl får inte användas) samt lämplig skyffel.
- rensluckor inte är blockerade och att utrymme med sådan lucka hålls tillgängligt vid rengöring.
- de i byggnadslagstiftningen föreskrivna anordningar för takarbetet (ev. erforderlig fast stege till taklucka, takstege, takbrygga, glidskydd, skorstensstege, och arbetsplan med skyddsräcke) finns och underhålls väl.
- lös väggstege ska, i förekommande fall, finnas tillgänglig vid uppstigningsstället till taket. Stegen ska vara godkänd.
- väg är skottad fram till ytterdörr samt uppstigningsstället till taket vintertid.
- om stoftsugare eller el-drivet verktyg används vid sotningen, ska ett skyddsjordat el-uttag finns tillgängligt vid eldstaden eller i dess omedelbara närhet.
- stege eller liknande som fordras för rensningen, finns tillgänglig vid arbetsstället.

För brandskyddskontroll ska även tillses att utrymmen som skorsten/imkanal passerar eller ansluter mot är tillgängliga för inspektion.

Efter rengöring och brandskyddskontroll

Eventuella anmärkningar på utfört arbete ska göras omgående efter förrättning eller brukstagande av eldstad, så att entreprenören ges möjlighet att kontrollera anmärkningarna. Vid fel i arbete ska anmärkningen avhjälpas utan onödigt dröjsmål och utan extra kostnader av entreprenören. Anmälan görs i första hand till entreprenören.

5. GARANTI OCH REKLAMATION

Entreprenören ansvarar för att arbetet utförs på ett yrkesmässigt godtagbart sätt.

Eventuell anmärkning på utfört arbete ska göras utan dröjsmål efter det att felet har upptäckts för att göra det möjligt att kunna avgöra huruvida fel i arbetet föreligger eller inte. Detta är särskilt viktigt vid eldningsanläggningar, där förhållandena även efter en relativt kort drifttid kan göra bedömningar svåra eller omöjliga.

Vid fel i arbetet ska detta efter anmärkning (reklamation) avhjälpas utan onödigt dröjsmål och utan extra kostnad för fastighetsägaren.

Reklamation görs i första hand till entreprenören. Om samsyn rörande felet inte kan uppnås, kan den ansvariga kommunala nämnden kontaktas.

6. EGENSOTNING

Kommunen kan enligt 3 kap § 4 i *Lag om skydd mot olyckor* bevilja fastighetsägare att sota sin egen fastighet om det kan ske på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt. Dock ska brandskyddskontroll fortsatt genomföras enligt beslutade frister och av kommunens entreprenör.

Egensotning ska ske i samma omfattning, som beslutade frister för rengöring (sotning) i Mönsterås kommun, för det gällande objektet exempelvis lokaleldstad. Innan sotning i egen regi kan påbörjas ska ansökan vara beviljad av Mönsterås räddningstjänst. Kompetenskravet för egensotning är att genomgått en utbildning för sotning i egen regi med godkänt resultat (skrivet intyg). Förutom detta måste den sökande ha fysiska möjligheter att sota på sin fastighet. Vid bedömning av inkommen ansökan görs en helhetsbedömning utifrån utbildning, lämplighet, anläggningens komplexitet, protokoll och tidigare skötsel av anläggningen dvs godkänd utbildning innebär inte automatiskt beviljad ansökan.

Ansökningsförfarande

- Genomför egensotningsutbildning i exempelvis brandskyddsföreningens regi, se deras hemsida
- Hämta blankett för ansökan om egensotning, kommunens hemsida
- Skicka in ansökan tillsammans med godkänd egensotningsutbildning, skriftligt intyg, till räddningstjänsten
- Mottagen ansökan skickas från räddningstjänsten till entreprenör för rengöring och brandskyddskontroll för bedömning av anläggningens komplexitet, tidigare genomförda rengöringar och brandskyddskontroller
- Yttrande erhålls från entreprenör och tillsammans med kompetens gör räddningstjänsten helhetsbedömning av ansökan och beviljar eller avslår (syftet är att sotning kan ske på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt)

Beslutet, som ges, går att överklaga och instruktioner om hur detta genomförs anges på beslutet.